

Henrik C Andersson
Länsfiskekonsulent
Länsstyrelsen i Stockholms län

STOCKHOLM
FISK
MARKNAID

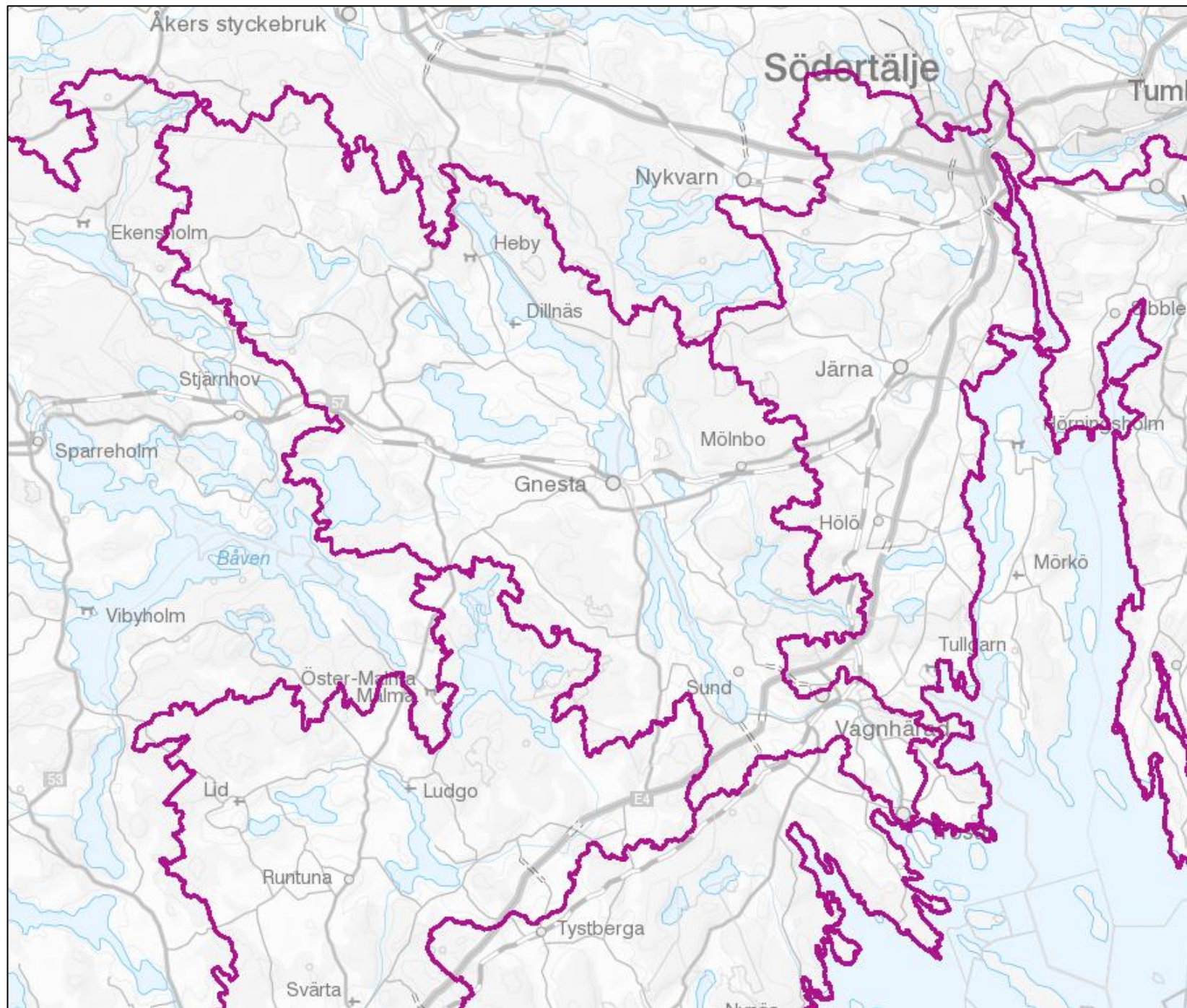

Dagens agenda

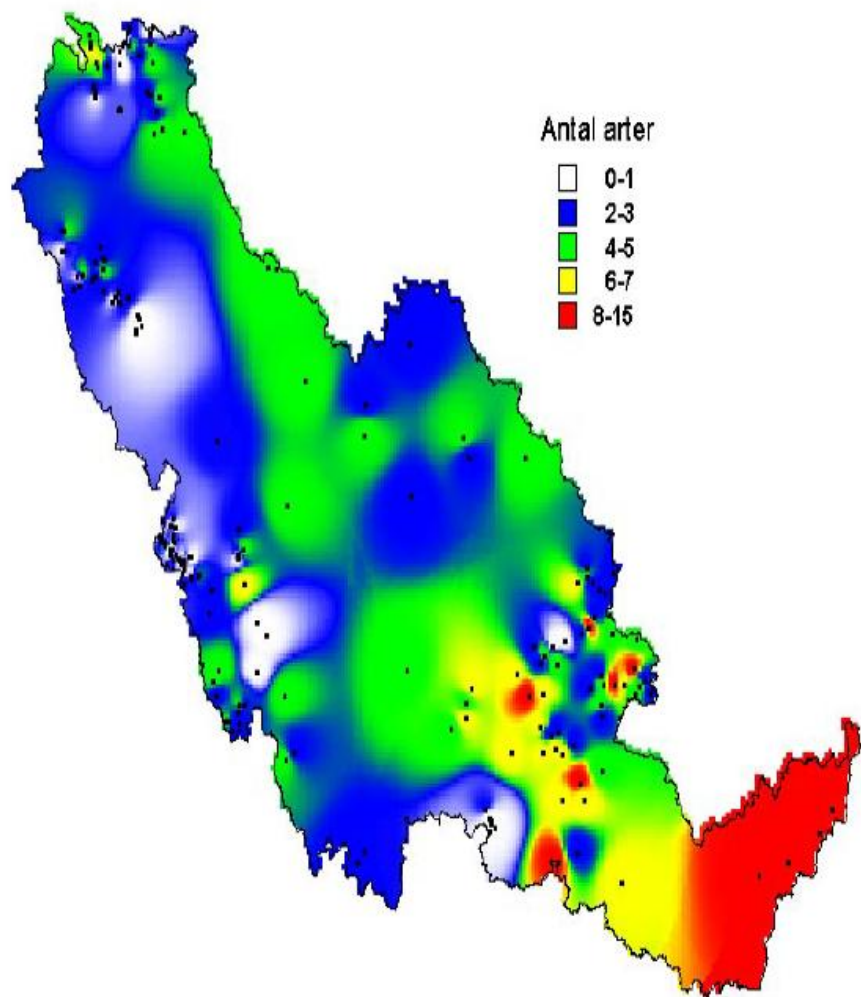
- Avrinningsområde
- En sjö
- Gösens ekologi
- Reglering av fisket i Hjälmaren & Mälaren
- Fiskeförbudsområde
- Ett annat lysande exempel
- Provfiskemetodik – fångst per ansträngning
- Överlever återutsatt fisk?
- Potentiell avkastning av gös i Klämmingen, Långsjön, Frösjön och Sillen
- Är utsättning av gösungar ett alternativ?
- Sammanfattande slutsatser

Frågor - gärna löpande/diskussion

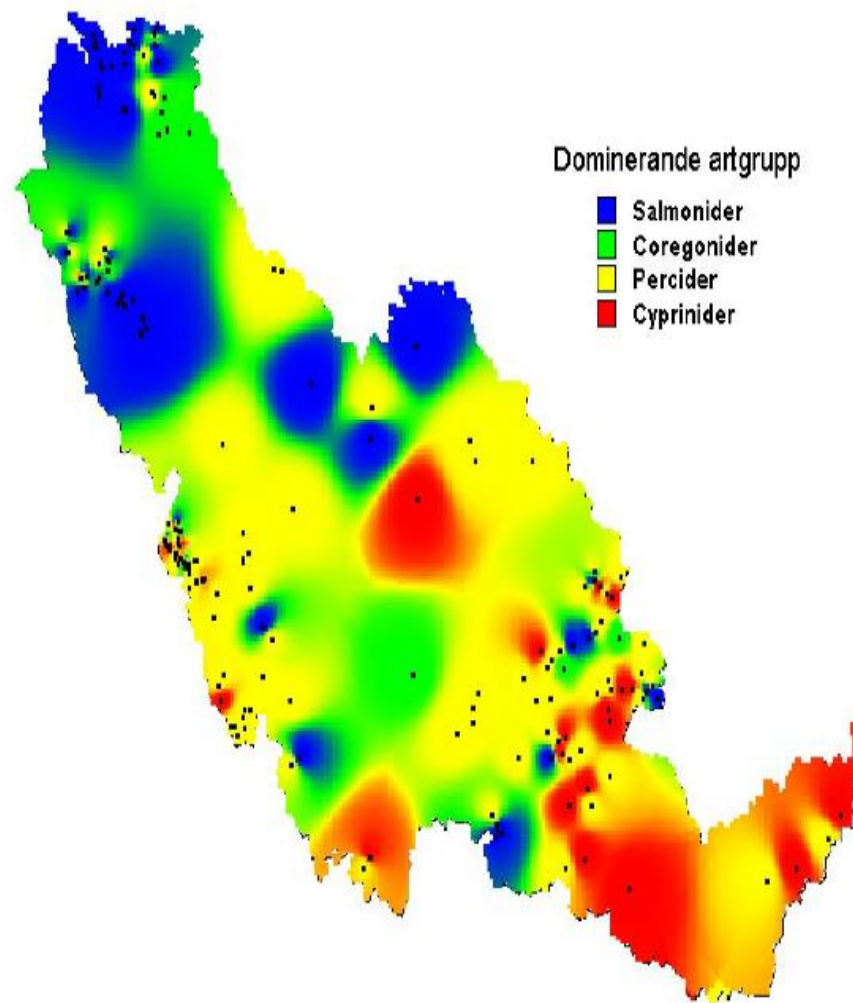
Bubblare – skarv (& gråsäl)

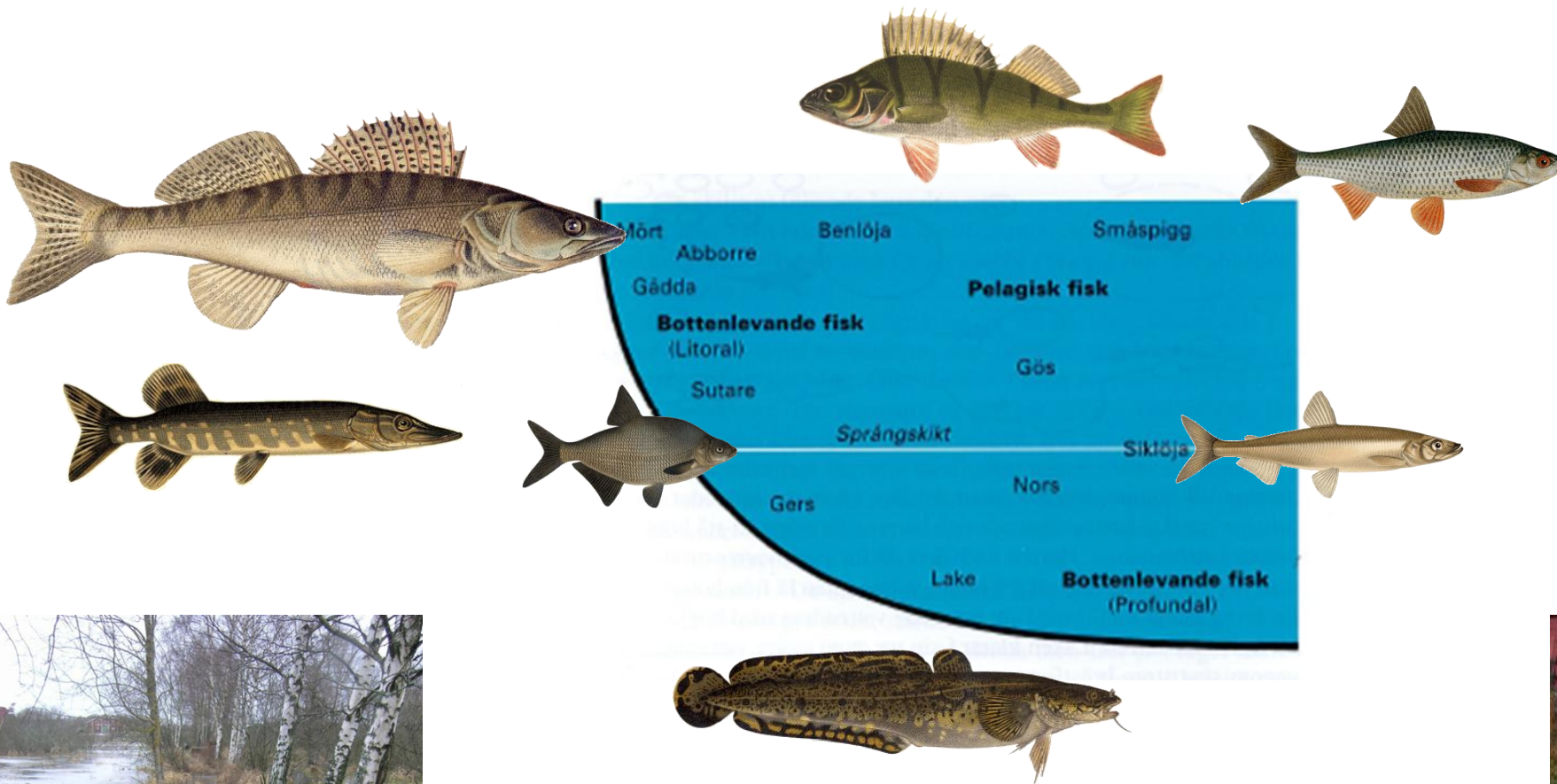

Länsstyrelsen
Stockholm

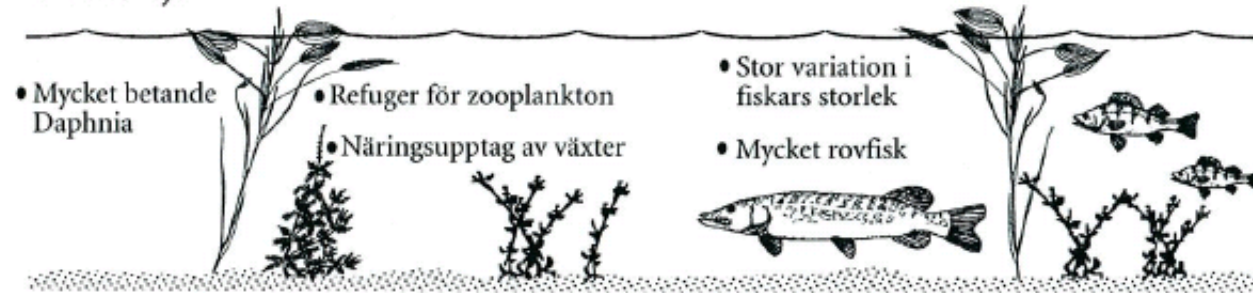
20

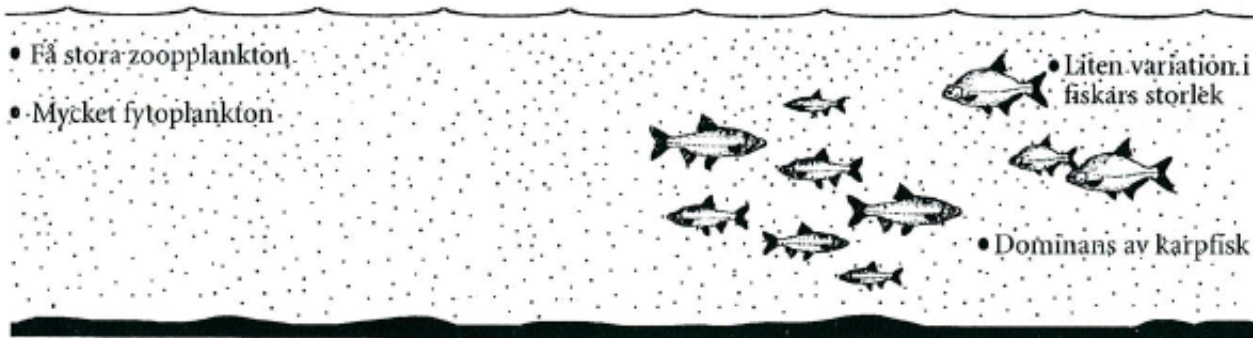

- Litoral Reglering och strandexploatering
- Profundal Syrebrist
- Språngskikt
- Tillflöden Dammar och exploatering
- Konnektivitet Dammar och andra vandringshinder

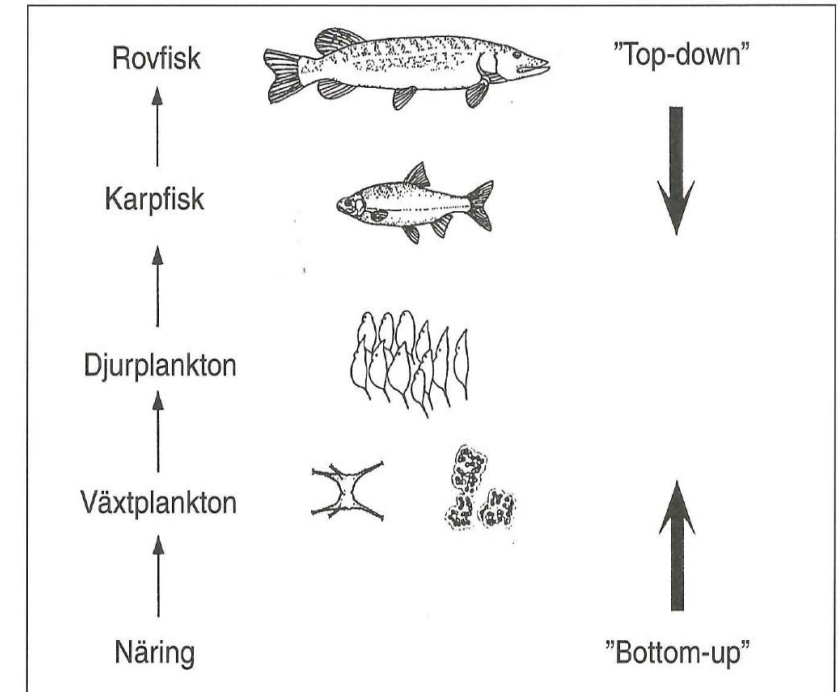
Klarvattensjö

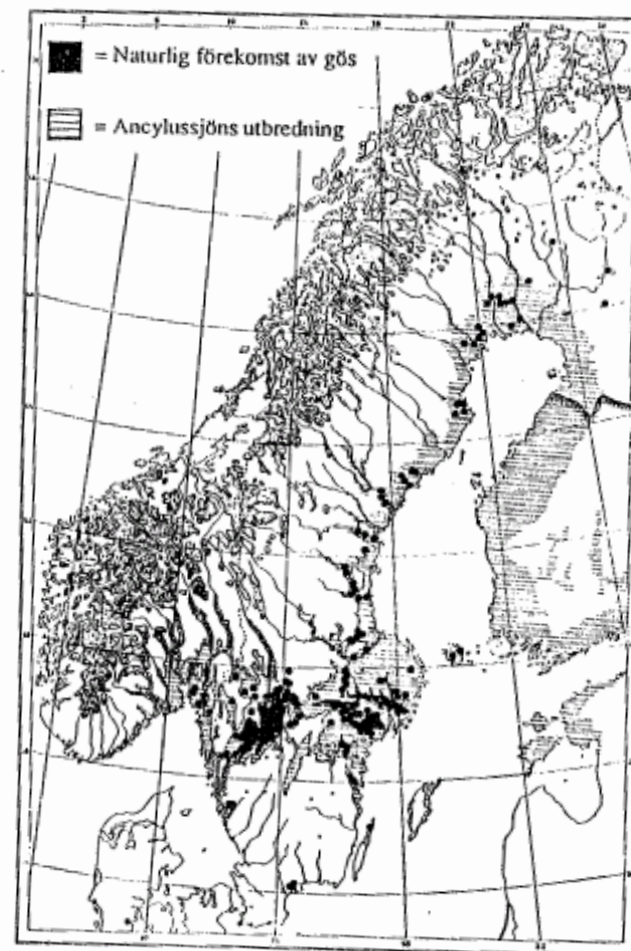

Eutrofierad sjö

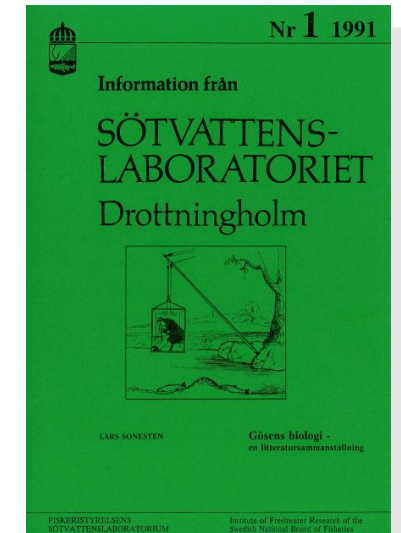
FIGUR 6. Faktorer som stabiliserar samhällen dominerades av undervattensväxter respektive av växtplankton (MOSS M FL 1996A).

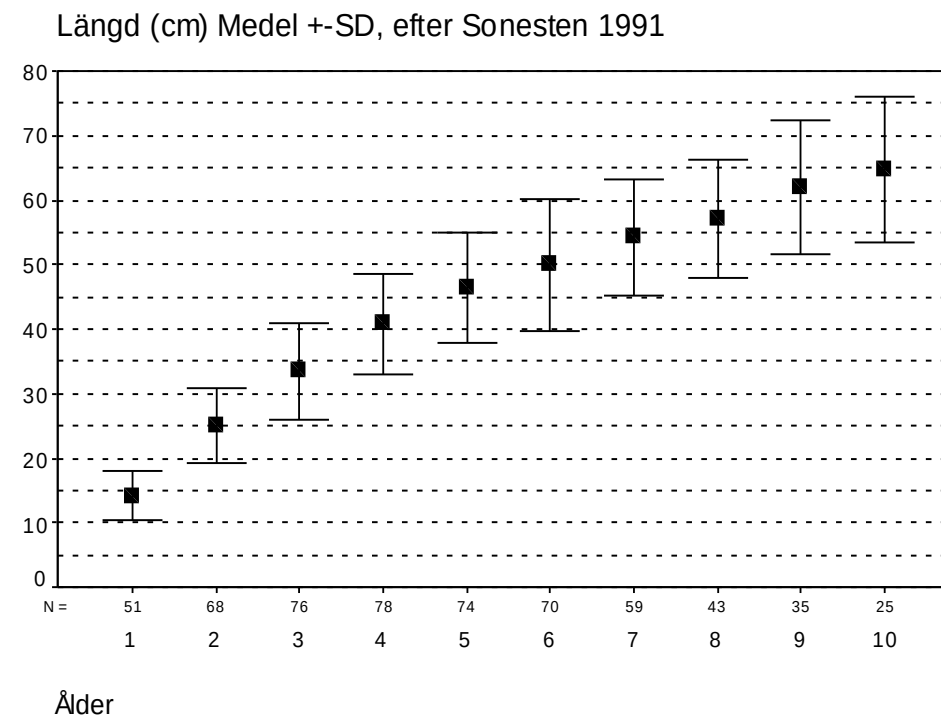

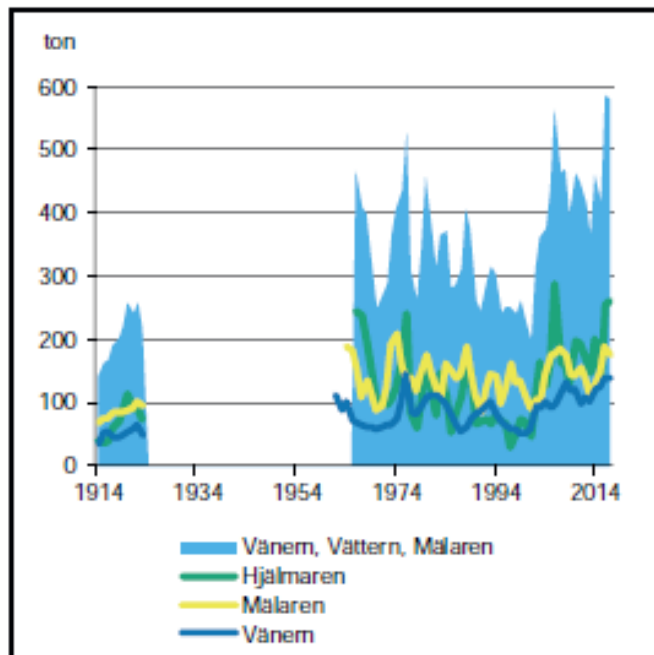
Figur 3. Gösens naturliga utbredning i Sverige, samt Ancylussjöns utbredning (ca 6900-5000 år f Kr) (från Ekman 1922).

Figure 3. Native distribution of pikeperch in Sweden, and the extension of the Ancylus Sea (approx 6900-5000 B C) (from Ekman 1922).

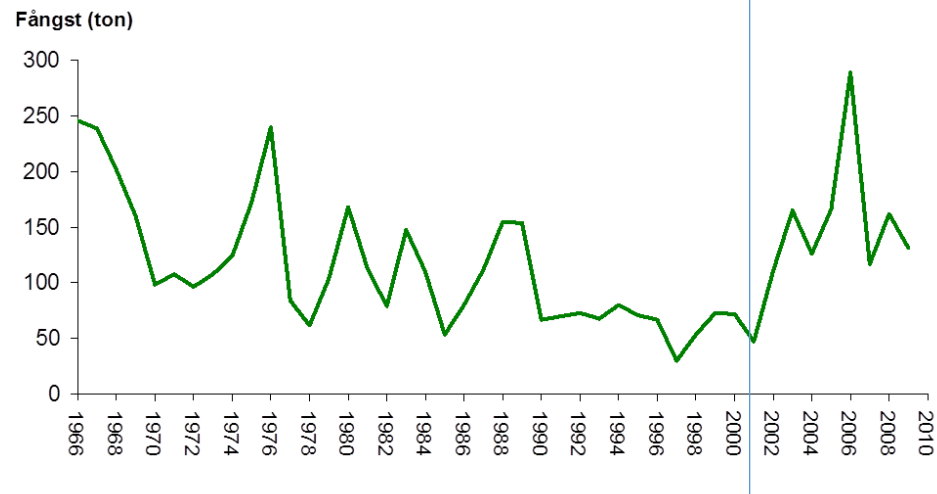

- Gösen blir könsmogen mellan 2 och 5 års ålder, tidigare för hanen.
- Leker i slutet av maj eller början av juni på grunda sand- eller stenbottnar
- Rommen, som läggs i gropar på botten, kläcks efter drygt en vecka. Beroende på storlek kan en hona lägga mellan 200 000 till 1 200 000 ägg.
- Hanen vaktar redet/rommen
- Ynglen är pelagiska, men söker sig till botten framåt hösten.
- Tillväxten första sommaren helt avgörande för rekryteringen – mest styrt av temperaturen
- Gynnas av dåligt siktdjup
- Mycket god syn
- Smygjakt
- Pelagisk jägare

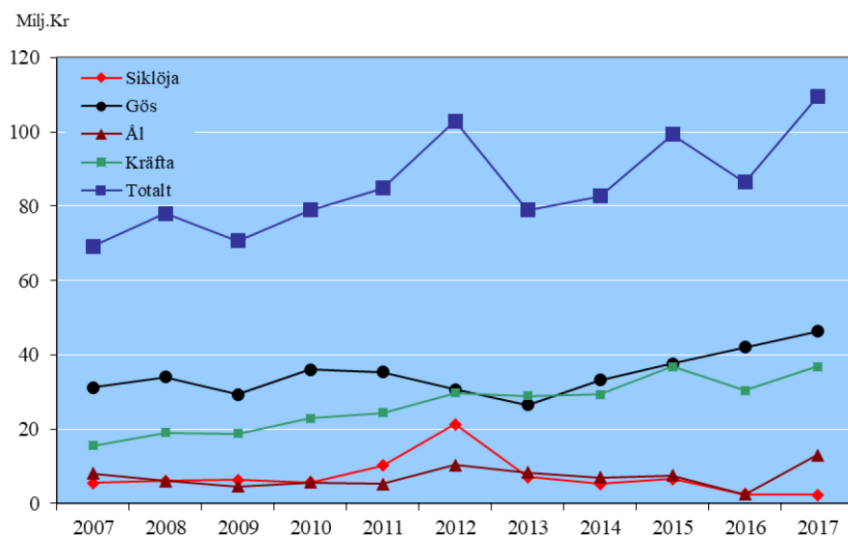

Hjälmaren

2001: Hjälmaren - höjning av minimimått från 40 till 45 cm och minsta tillåtna maska från 100 till 120 m.m. (50 till 60 stolpe)
Mälaren samma regler från 2012

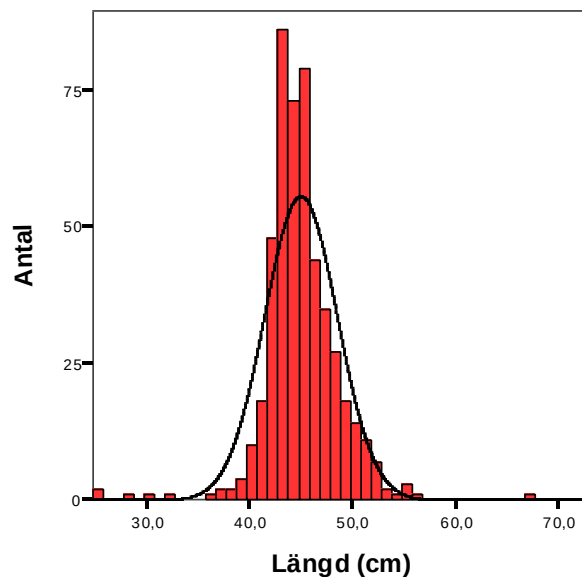
Mälaren och Hjälmaren står för 43% av totala värdet, 64% av gösfiskets totala värde (ca 30 miljoner)

Maskstolpe	Medellängd	Medianlängd	Andel(%) under 45	Andel (%) över 45	Andel(%) under 40	Antal gösar
50 mm	44,9	44,5	54	46	3,0	492
55 mm	47,7	47,3	17	83	5,0	199

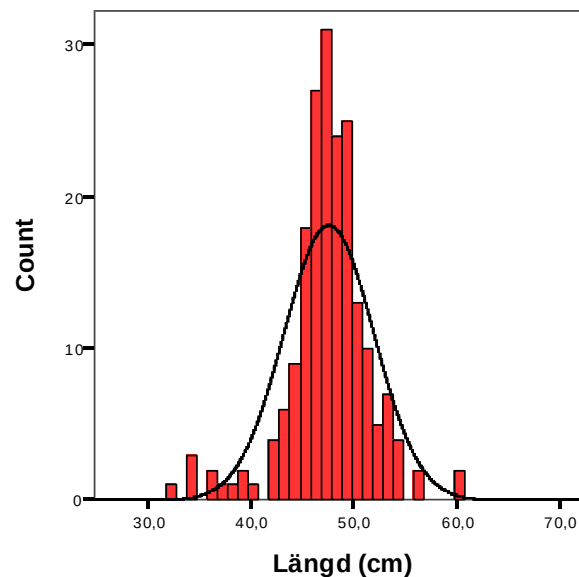
Maskstolpe 50 mm

Gös, Mälaren - 2005

Maskstolpe 55 mm

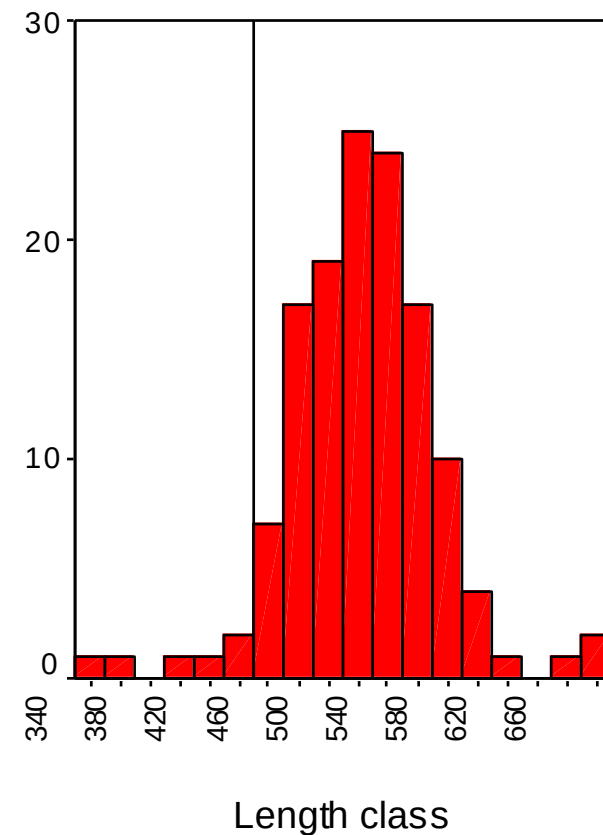
Gös, Mälaren - 2005

60 mm andel under 45 cm = 4,5%

Size frequency of pikeperch

(mesh-size 60 mm)

Std. Dev = 50,44

Mean = 522

N = 133,00

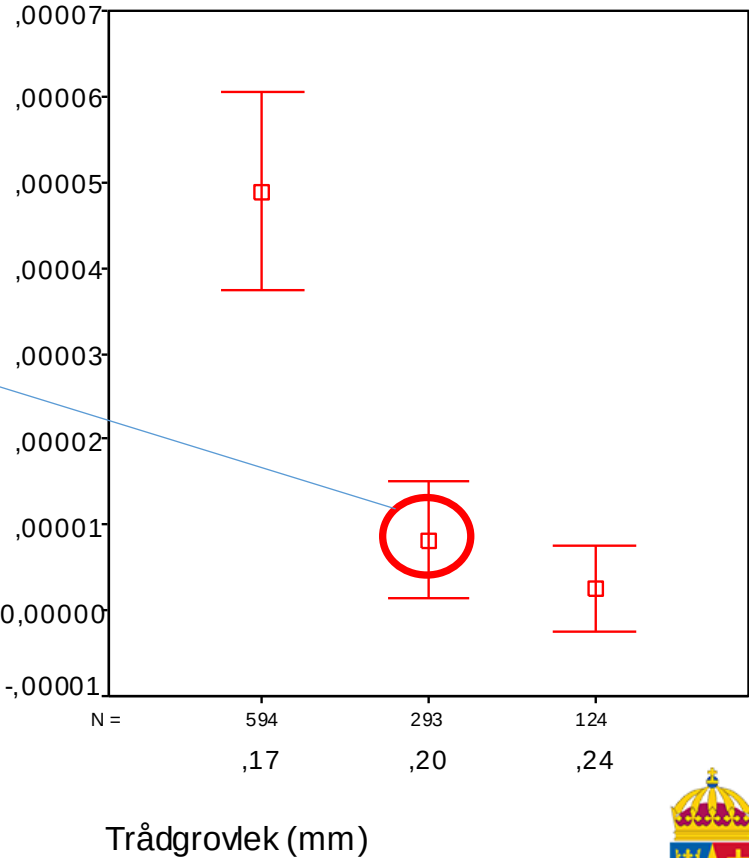
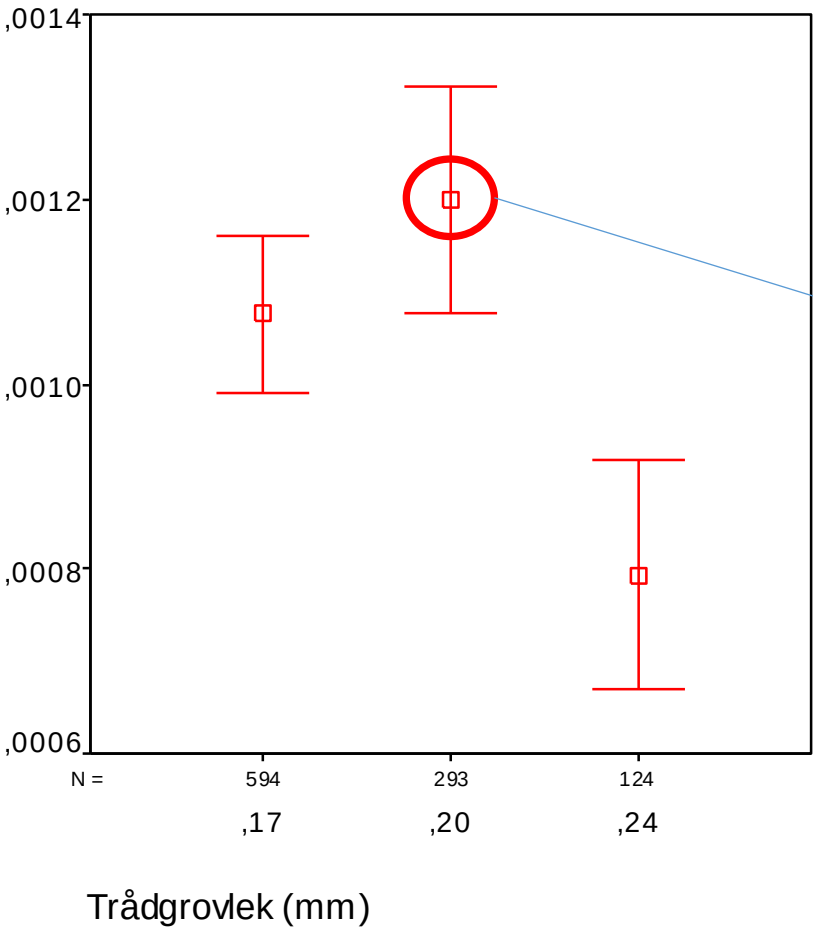
Länsstyrelsen
Stockholm

Även garntjockleken har betydelse

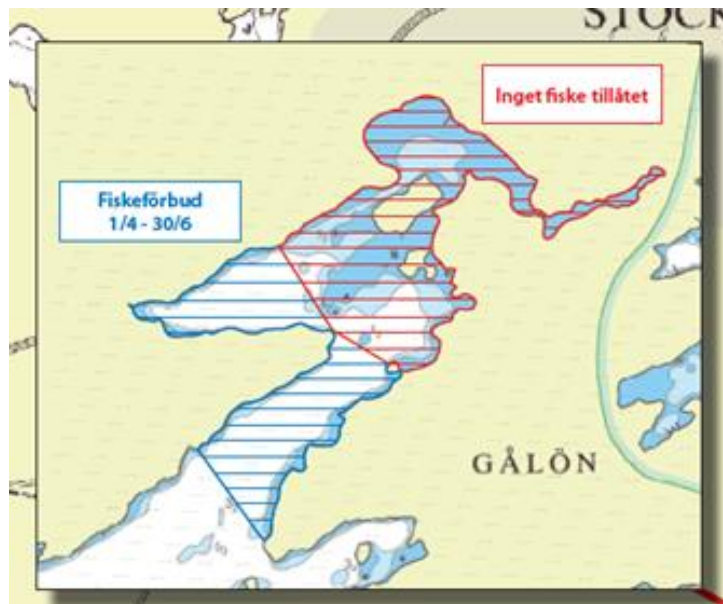
60 mm stolpe (120 mm maska) i förhållande till garntjocklek =

0,20 mm fångar bra över 45 cm och bifångst under 45 är betydligt mindre än i 0,17 mm

Att fiska gös på abborrnät från Biltema är resursslöseri

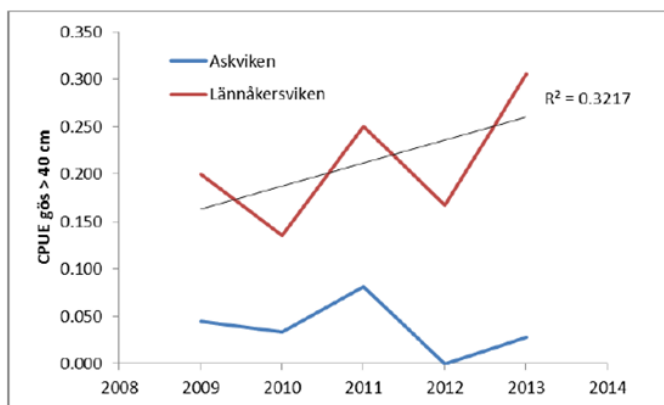

Totalt fiskeförbud 2010-2015,
fredningsområdet kvar

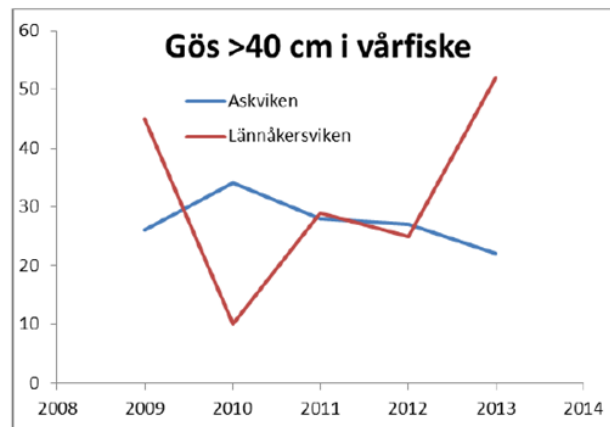

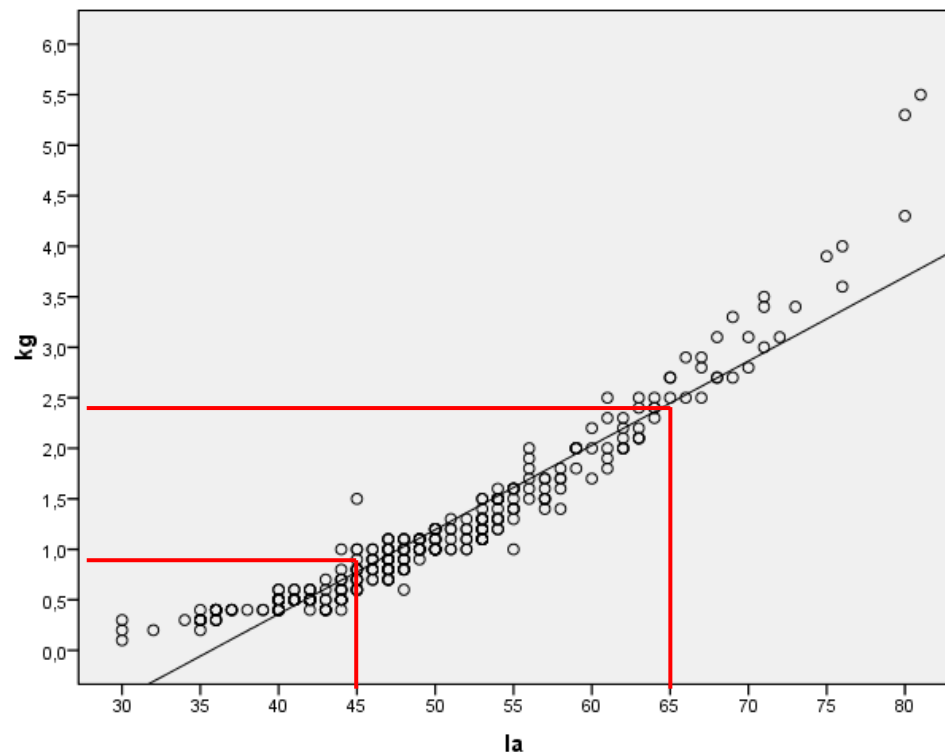
Ca 180 ha. +
fredningsområdet

Nätfiske augusti

Ålflytgarn april-juni

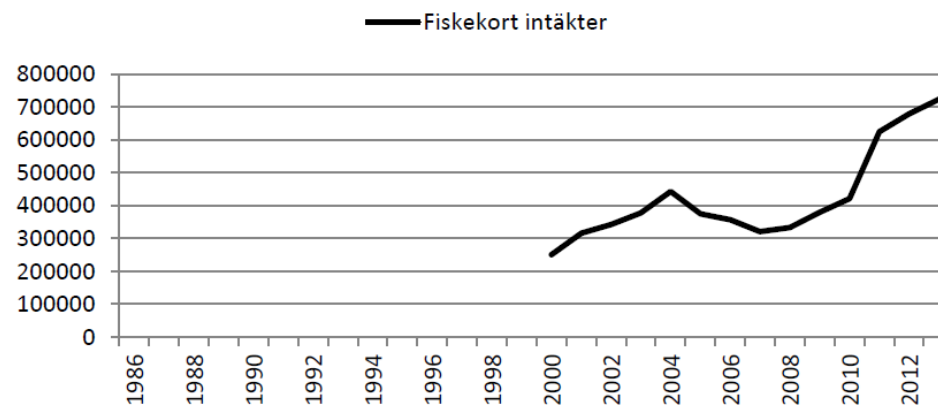
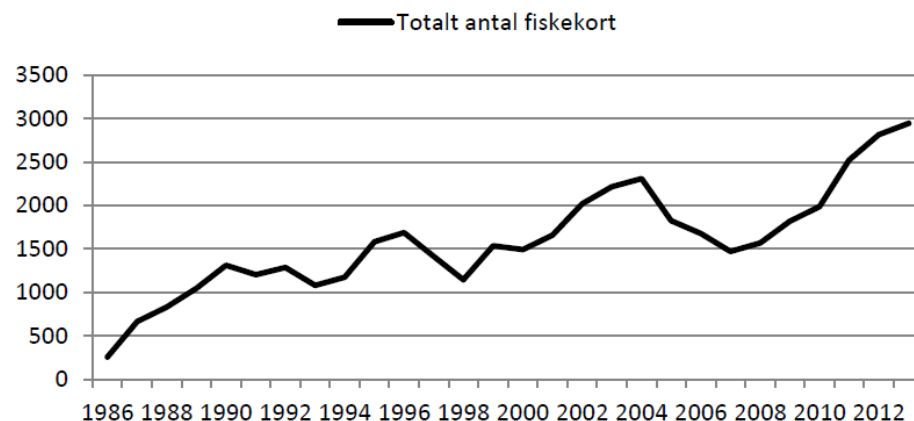

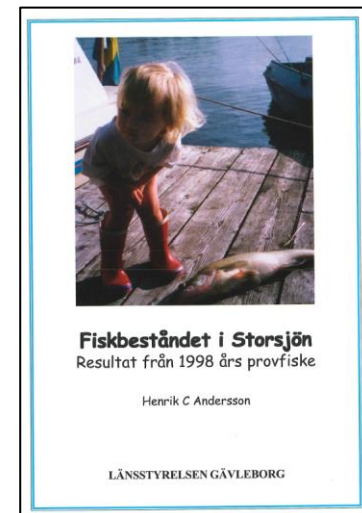
Cecilia Grönberg, 10,5 kg (2014)

Storsjön i Gästrikland

- Kraftigt reglerat nätfiske (2 nät helger på hösten 60 m.m. maska),
- Sannolikt sluta sälja nätfiskekort 2019
- Fångstbegränsning (3 st/dygn) på sportfiske
- Fönsteruttag 45-65 cm.
- Stora fredningsområden på göslekplatser (totalt fiskeförbud fram till 1 juli).

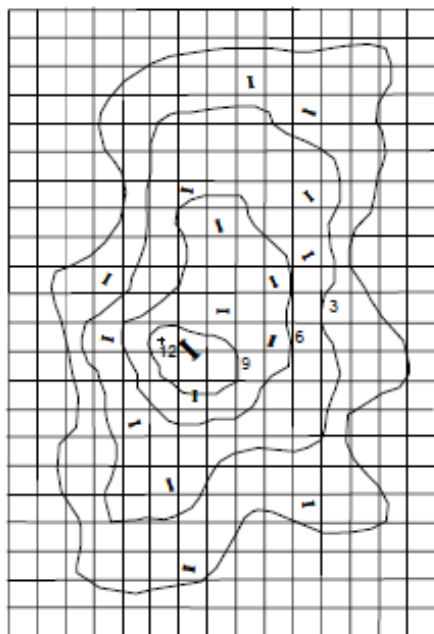
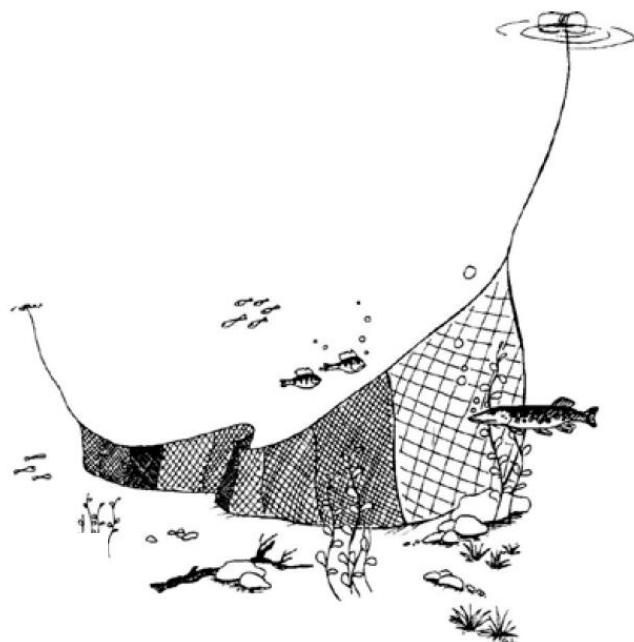
Data: Storsjöns fiskevårdsområdesförening

Provfiske med översiktsnät

ÖVERSIKTSNÄT

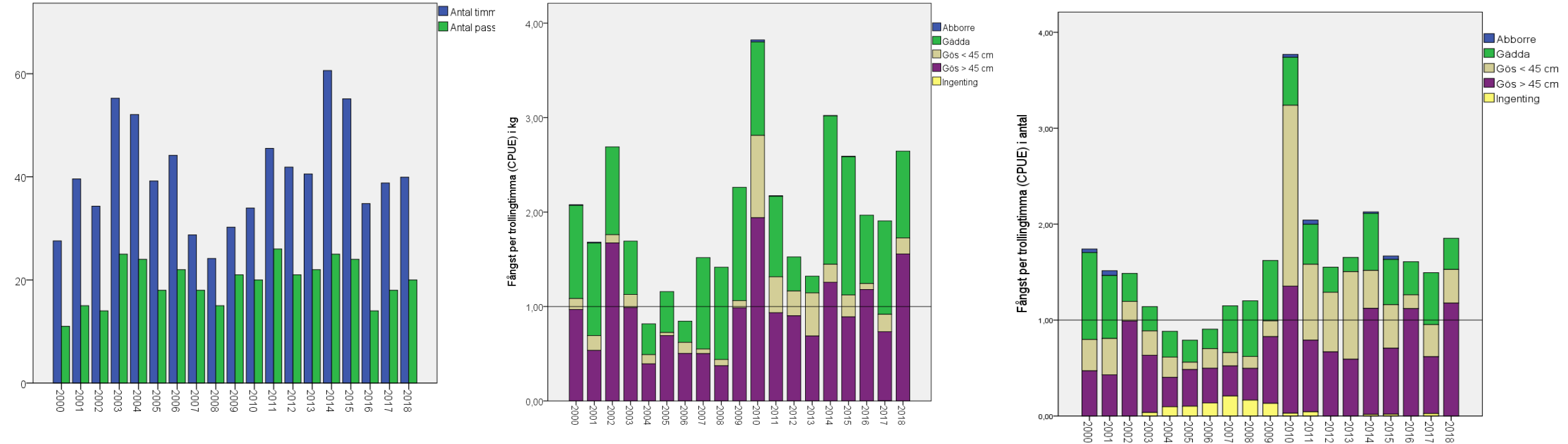
- 30 m långa, 1,5 m djupa
- 12 olika nätsektioner om vardera 2,5 m
- Maskstorlekar mellan 5 och 55 mm
- Bottensatta

Sjöyta	Djupzon (m)	Maxdjup (m)					
		<6	6-11.9	12-19.9	20-34.9	35-49.9	50-74.9 ≥75
≤20 ha*	<3	4	3	4	4	3	
	3-5.9	4	3	4	3	3	
	6-11.9		2	4	3	3	
	12-19.9			4	3	3	
	20-34.9				3	2	
	35-49.9					2	
	Summa ansträngningar	8	8	16	16	16	
21-50 ha	<3	4	5	5	5	5	
	3-5.9	4	6	5	5	5	
	6-11.9		5	3	5	6	
	12-19.9			3	5	6	
	20-34.9				4	6	
	35-49.9					4	
	Summa ansträngningar	8	16	16	24	32	
51-100 ha	<3	8	8	7	7	7	7
	3-5.9	8	8	7	7	7	7
	6-11.9		8	5	9	7	10
	12-19.9			5	6	4	4
	20-34.9				3	4	4
	35-49.9					3	4
	50-74.9						4
	Summa ansträngningar	16	24	24	32	32	40
101-250 ha	<3	8	8	8	7	7	7
	3-5.9	8	8	8	7	7	7
	6-11.9		8	8	10	10	6
	12-19.9			8	8	6	6
	20-34.9				8	6	6
	35-49.9					4	4
	50-74.9						4
	Summa ansträngningar	16	24	32	40	40	40
251-1000 ha	<3	12	11	10	10	10	10
	3-5.9	12	11	10	10	10	10
	6-11.9		10	10	10	10	10
	12-19.9			10	10	8	8
	20-34.9				8	6	5
	35-49.9					4	5
	50-74.9						4
	≥75						4
	Summa ansträngningar	24	32	40	48	48	56
1001-5000 ha	<3	12	11	10	10	10	10
	3-5.9	12	11	10	10	10	10
	6-11.9		10	10	12	10	10
	12-19.9			10	12	9	10
	20-34.9				12	9	10
	35-49.9					6	10
	50-74.9						4
	≥75						4
	Summa ansträngningar	24	32	40	56	56	64

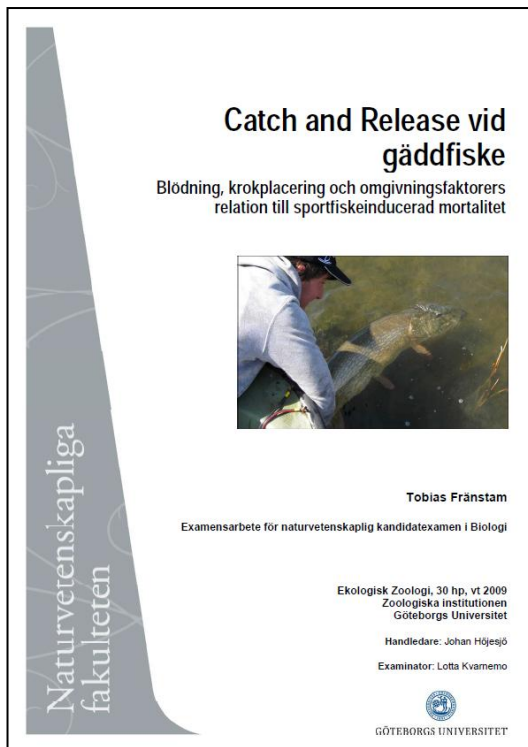

Alternativa metoder – att mäta ansträngning är alltid helt avgörande – viktigare än fångsten

Under åren 2000-2018; 766 fisketimmar fördelade på 373 fiskepass. Totalt 1 175 fiskar 1 502 kg. Målarten gös. Totalt 849 stycken, 867 kg. > 45 cm; 527 stycken, 714 kg. Abborre; 9 respektive 2,25 kg. Gädda 317 stycken, 633 kg (medelvikt på 1,99 kg). 37 (9,9 %) bompass.

862 gäddor fångades i studien, fem dog

Foto: Tobias Fränstam

pattern.

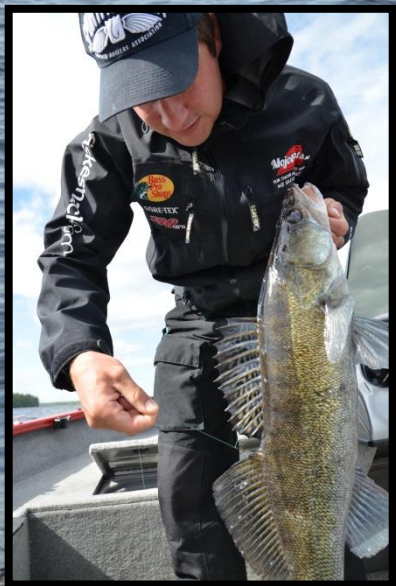
Bleeding	Overall (%)	Bucktail (%)	Jerkbait (%)	Softbait (%)	Spinfly (%)	Tailbait (%)	Crankbait (%)
None	87.2	82.4	88.5	95.7	80.8	93.4	92.2
Moderate	5.1	10.8	5.6	0	4.5	3.8	0
Substantial	7.7	6.8	5.9	4.3	14.6	2.8	7.8
N	862	74	410	23	198	106	51
χ^2		6.74	0.49	7.43	6.72	3.89	5.39
P		<0.05	>0.8	<0.05	<0.05	>0.1	>0.05

Stålhammar, M., T. Fränstam, J. Lindström, J. Höjesjö, R. Aralinghaus, P. A. Nilsson. 2014. Effects of lure type, fish size and water temperature on hooking location and bleeding in northern pike (*Esox lucius*) angled in the Baltic Sea. Fisheries Research, in press. ¥

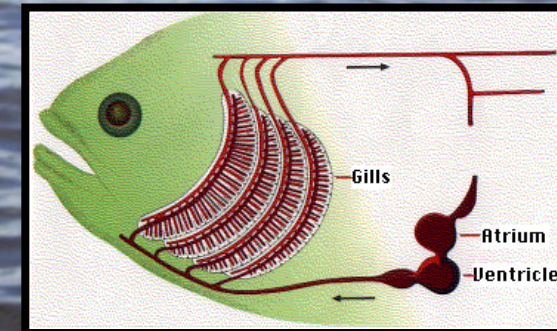
N = 57

Följdes i minst 1h

Samtliga överlevde

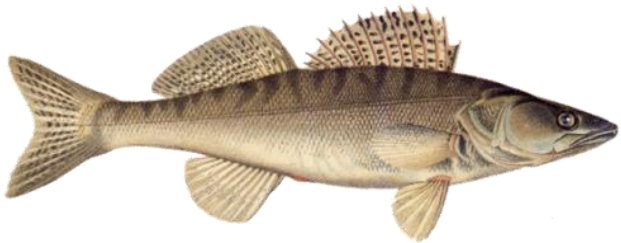

10 % av den fångade gösen blödde och 7,5 % av fiskarna
krokades djupt

Figur och data: Tobias Fränstam, Sportfiskarna

		Uppskattad		Antal 1,5 kg
	Storlek (ca ha)	avkastning (kg/ha)	Totalt	(50-55 cm) gösar
Sillen	1000	1,5-2,5	1500-2500	1000-1700
Långsjön	500	0,5-1,5	250-750	170-500
Frösjön	30	1,5-2,5	45-75	30-50
Klämningen	1000	0,5-1,0	500-1000	330-670

Avkastning baserat på provfiske (1 kg/nät = 2 kg/ha)
 Frösjön: ca 1,8 kg/ha
 Klämningen: ca 0,5 kg/ha

Frösjön ur VISS och NORS

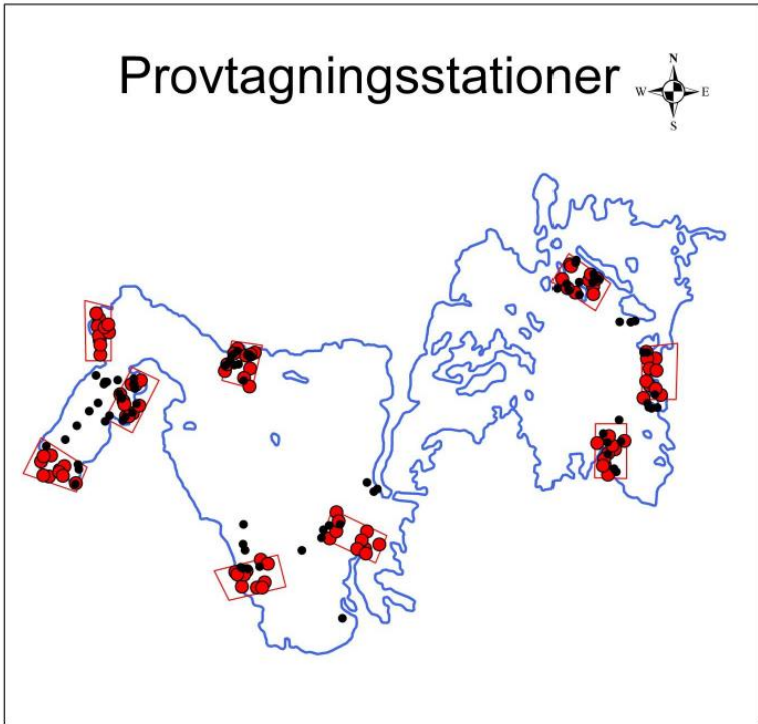
Vatten	Datum		Antal bottennät	Antal pelagiska nät	Art	Bottennät			
		Lokal				Antal	Vikt g	Antal/nät	Vikt/nät
654832-158701 Frösjön	2002-08-24	Hela sjön	16	0	Abborre	671	7810	41,94	488,13
					Björkna	272	11752	17,00	734,50
					Braxen	40	4520	2,50	282,50
					Gädda	4	2310	0,25	144,38
					Gärs	221	1420	13,81	88,75
					Gös	141	14870	8,81	929,38
					Löja	5	49	0,31	3,06
					Mört	1239	11040	77,44	690,00
					Sutare	2	2250	0,13	140,63
					2002-08-24 Summa	2595	56021	162,19	3501,31

Klämningen (Gnestaortens FVO)

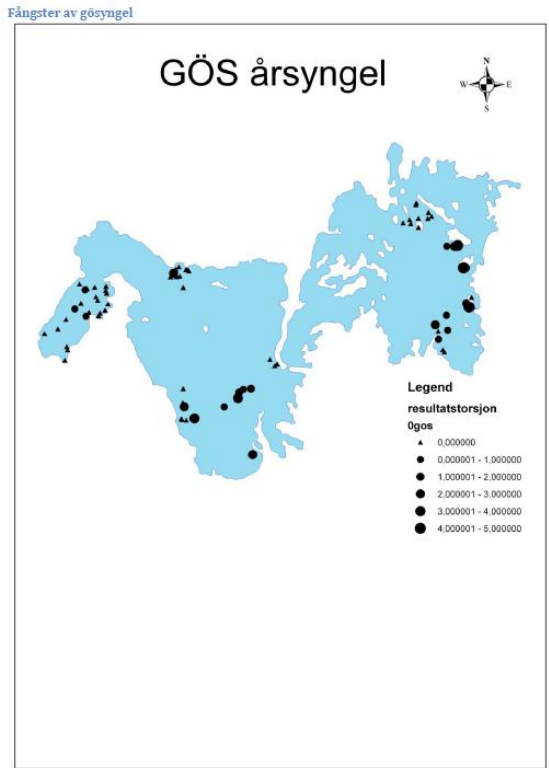
	1997		2003		2008	
	Antal/nät	Vikt/nät	Antal/nät	Vikt/nät	Antal/nät	Vikt/nät
Björkna	6,8	147,5	9,0	181,4	7,5	290,5
Mört	23,3	444,9	12,9	442,9	18,7	552,3
Abborre	59,2	1 123,3	64,6	1 975,5	146,2	1 897,9
Gös	0,2	52,5	1,4	278,0	0,9	248,9
Braxen	3,3	207,1	2,5	229,6	0,0	0,0
Gädda	0,2	259,8	0,1	78,4	0,2	227,9
Gers	6,4	34,2	4,6	30,9	9,4	59,6
Benlöja	0,8	6,3	0,4	5,4	0,6	11,7
Ruda	0,0	38,4	0,0	21,3	0,1	73,9
Nors	1,2	7,9	0,2	1,9	1,2	8,2
Lake	0,0	0,0	0,0	66,8	0,0	4,6
Öring	0,0	0,0	0,0	11,8	0,0	0,0
Sarv	0,3	73,1	0,5	32,5	0,2	45,4
Nissöga	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Sutare	0,1	184,7	0,1	126,6	0,3	297,5
Totalt	101,8	2 579,8	96,5	3 483,0	185,3	3 718,4

Utsättning av gösungar – ett alternativ för att öka produktionen?

5

Figur 1. Karta över provtagningsstationer. Röda punkter =på förhand utslumpade områden. Svarta punkter =provtagna stationer.

Figur 4. Geografisk fördelning av de fångade gösynglen.

tabell 3. Beräkning av förekomst av gösyngel i Storsjön uppdelat på de olika bassängerna.

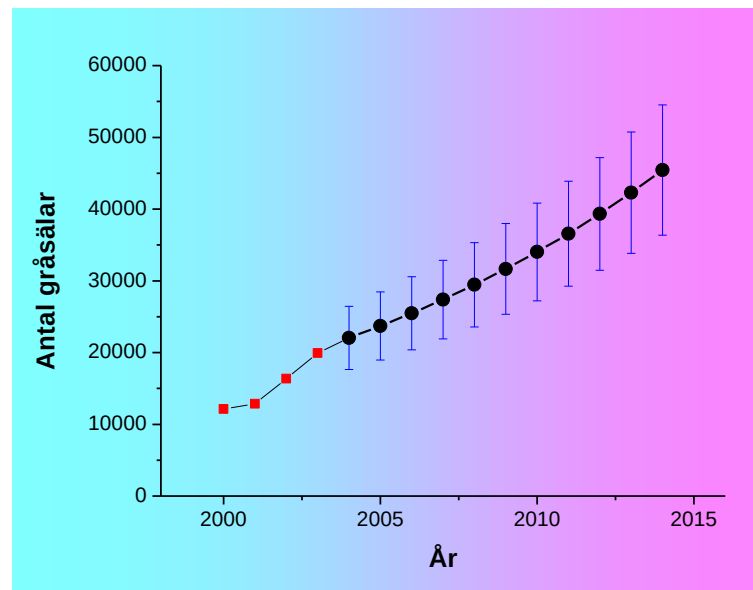
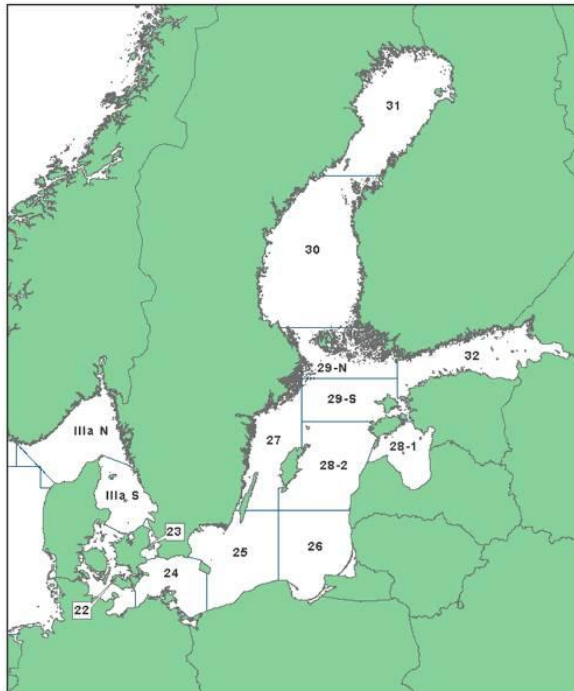
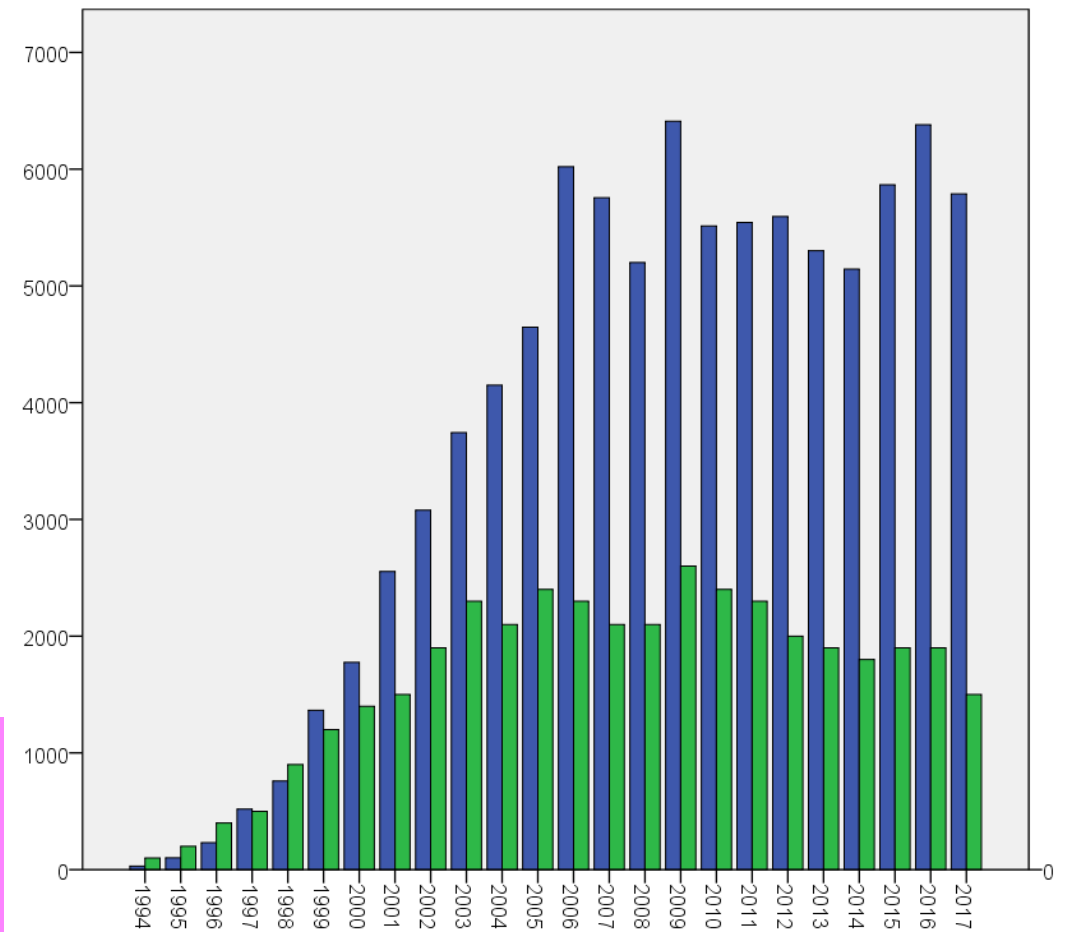
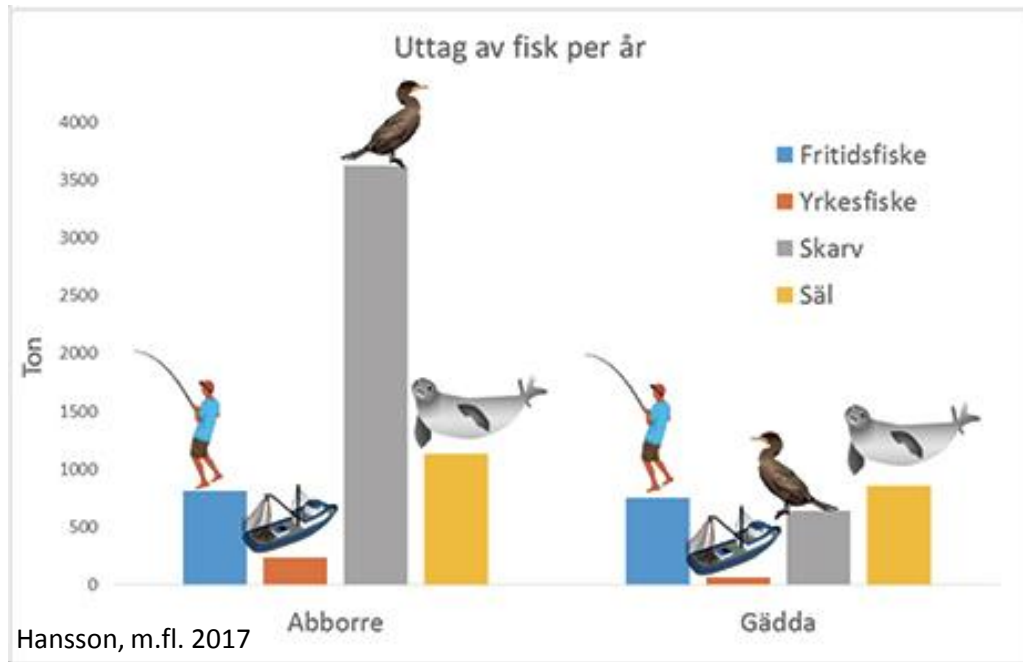
	Norbyviken	Västerfjärden	Körnicka
Medelfångst/ skott	0,13	0,88	1,07
antal/ha	21	145	177
tot yta (ha)	833	3391	3211
Total antal gösyngel	17 000	493 000	567 000

Diskussion

Totalt så uppskattas att det **fanns ca 1 miljon gösyngel** i Storsjön då undersökningen genomfördes, dessa fanns i huvudsak i de djupare fjärdarna västerfjärden och Körnicka. Även om gösarna var relativt jämnt fördelade över sjön så finns det ett givet mått av osäkerhet i ovanstående skattning, givet spridningen av fångsterna mellan stationerna. Ett sätt att ange detta är att ange ett 90% konfidsensintervall. Detta betyder att med 90% säkerhet så ligger det "sanna" värdet inom detta spann. Detta innebär att det baserat på denna studie finns 493 000 (+/- 250 000) gösyngel i västerfjärden respektive 567 000 (+/- 280 000) gösyngel i Körnicka. Beräkningarna baseras också på

Nej.

- Fria vandringsvägar för alla fiskarter
- Koll på beståndens status – all kunskap (under förutsättning att man mäter ansträngningen) är värdefull
- Kraftig reglering av fisket, framförallt gös, stor abborre och gädda, är alltid bra om man vill ha livskraftiga fiskbestånd och fungerande ekosystem
- Nätfiske – vad vill vi med bestånden och förvaltningen?
- Långsjön är extremt känslig för ökat fisketryck. Nätfiske bör vara helt förbjudet och endast begränsat uttag med spö
- Släppa tillbaka fisk är en bra fiskevårdsmetod

- Bra skarvjaktsbeslut för 2018
- Förvaltningsplan för skarv
- Licensjakt på säl?

Skarv har, tillsammans med säl, kraftigt negativ påverkan på kustfiskbestånden – svårt att påvisa negativa effekter i sjöar